

DANIEL ODIER

TANTRA,
EEN ALLES
OMVATTENDE
OER-ENERGIE

Verlangen, passie en spiritualiteit

AnkhHermes

Oorspronkelijke titel: *Désirs, passions & spiritualité: L'unité de l'être*,
uitgegeven door Éditions JC Lattès, Parijs, Frankrijk

Vertaling Willie van Boven
Omslag Villa Grafica
Binnenwerk Stampwerk
NUR 728

ISBN 9789020220179
ISBN e-book 9789020220186

© 1999 Daniel Odier
© 2023 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK|media, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden
gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming
van de uitgever, behalve in het geval van korte aanhalingen gebruikt in
beschouwende artikelen of recensies uiteraard met vermelding van de bron.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en
verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van
het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier
waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

www.ankh-hermes.nl

Het ultieme doel van de reiziger is niet meer te weten wat hij beschouwt. Ieder mens, ieder ding, biedt de gelegenheid tot een reis, tot beschouwing.

Lao Tzu

INHOUD

Deel I 11

- 1 De zoektocht: hedonistisch of spiritueel? 13
- 2 Een derde weg 19
- 3 Nostalgisch verlangen naar eenheid 23

Deel II 27

- 4 De kracht van de vrouw 29
- 5 We zijn wat we zoeken 33
- 6 Adem: de poort van onze zintuiglijkheid 37
- 7 Totaliteit ervaren: eerste ervaring? 41
- 8 Contact met de wereld 43
- 9 Het hart van de realiteit 47
- 10 De bron van bewustzijn 51
- 11 De smaak van de wereld 55
- 12 Het verlangen en zijn object 57
- 13 De opperste realiteit 61
- 14 Onverholen aandacht 65
- 15 De klanken van het leven 69
- 16 De essentie van bevrediging 71
- 17 Zintuiglijkheid en bewustzijn 77
- 18 De interactie van de acht vormen van bewustzijn 81
- 19 De kracht van de zintuigen 85
- 20 Een vraag: hoe bevrijd je jezelf van het verleden? 89
- 21 De geuren van de wereld 91

- 22 Het lichaam als instrument afstemmen op absolute liefde 95
- 23 Vraag: hoe zit het met liefde, seksualiteit, trouw? 101
- 24 De gezangen van de dakini's, het Grote Geheim 107
- 25 De wereld bekijken 113
- 26 Passie 117
- 27 Vragen: hoe zit het met passie, ego en vrijheid? 121
- 28 Binnengaan in het Koninkrijk van de Realiteit, een kosmische sensualiteit 127
- 29 Het seksuele ritueel, Maithuna en de weg van de linkerhand 131
- 30 Het tantrisch orgasme voor vrouwen 137
- 31 Het tantrisch orgasme voor mannen 141
- 32 Het seksuele groepsritueel 145
- 33 Een tantrische weg voor het Westen? 149

Deel III 157

- 34 Vragen over seksualiteit, verlangen, passie, yoga, extase, liefde, vreugde, plezier, ruimte, schoonheid en de vrede van het hart 159

Noten 187

1

DE ZOEKTOCHT: HEDONISTISCH OF SPIRITUEEL?

Al tientallen jaren proberen we ons op allerlei manieren te bevrijden van zowel ongeremd materialisme als sleets geraakte religieuze tradities. De golf van seksuele bevrijding raakte ons, het spirituele kwam sterk terug en spoelde in vele vormen over ons heen. Waar je ook kijkt wordt ‘persoonlijke ontwikkeling’ aangeboden, tot in het absurde. Tegenwoordig heb je je eigen sjamaan, spiritueel meester, therapeut, tarot- of orakelkaarten, helderziende en Chinese of Tibetaanse geneeskundige, zoals iedereen vroeger zijn eigen huisarts had en sommigen hun psychoanalyticus. De new age heeft ‘collages’ gemaakt van verschillende tradities en heeft daarmee authentieke mystieke tradities veranderd in volstrekt nietszeggende, bedrieglijke mengsels. Gelukkig verschenen de Tibetanen aan onze kust met hun glimlach, hun gevoel voor humor, hun strengheid en hun diepe wijsheid. Maar ook kwamen er soefimeesters, zenmeesters, meesters uit allerlei boeddhistische stromingen, hindoe-meesters en Amerikaanse indianen die hun geweldige tradities op een authentieke manier bekendheid proberen te ge-

ven. De meest verborgen scholen hebben zich een weg naar ons toe gebaand. Onder ons bevinden zich mensen die Dzogchen, Bön, Natha, Advaita en Aghori beoefenen. Overal in Europa leven authentieke meesters en charlatans vrolijk zij aan zij en vindt de ene na de andere training of retraite plaats. We leren door het vuur lopen of met geesten communiceren, twaalf uur per dag roerloos mediteren, in trance gaan, ademen als een yogi, allerlei houdingen aannemen, ons lichaam en onze zintuigen ontdekken, tantrisch klaarkomen en mantra's zingen. Tenzij we in de netten van steeds onzichtbaardere sektes verstrikt raken die overal om ons heen zijn om onze droom van het absolute te kanaliseren in een trieste vervreemding van onze fundamentele vrijheid. We ondergaan inwijdingen, we laten onze chakra's openen, wekken kundalini op, zeggen kabbalistische formules na, vereren alle goden en godinnen van de wereld, praten met engelen. En vinden met het beetje dat we weten de tradities opnieuw uit als een soort confectiekleding waarover direct te onderhandelen valt. Maar we zoeken, als het erop aan komt, altijd hetzelfde: hoe kunnen we onze ervaring van de westerse maatschappij zo integreren met een dieper bewustzijn dat het ons gelukzaligheid brengt en kan verzoenen met onze emoties en onze sensaties.

We verlangen naar een weg die niet in strijd is met ons leven en een leven dat niet in strijd is met onze weg. Kortom, we willen het spirituele en het materiële harmonieus integreren in een toegankelijke weg die vanuit onze cultuur gezien niet al te 'vreemd' is. We willen toegang hebben tot de volheid van het leven zonder te negeren hoe schitterend het bruist. We willen een lichte en beweeglijke vreugde die ons naar een alomvattende ervaring van de realiteit brengt.

Om ons heen zien we mensen die zich op een hedonistische zoektocht naar genot begeven. Ze proberen hun passie te volgen en soms slagen ze daar ook in. Ze houden zich

krampachtig vast aan de materiële wereld en eindigen in een soort chronisch ontevreden toestand die hen ertoe brengt steeds neurotischer verder te zoeken. Vaak zijn dit egoïstische mensen die hun omgeving schade berokkenen, maar soms benijden we hen ook heimelijk omdat we ons verbeelden dat ze vrij zijn. Door hen voelen we in onszelf de natuurlijke en essentiële begeerte naar plezier weerklinken. Hun overstelpende levendigheid raakt ons ook al doen we of we hen veroordelen. Een aantal van hen is begenadigd en vindt een subtiele levenskracht in de hedonistische vreugde. Anderen zijn diep filosofisch.

Daar tegenover zien we mensen die opgaan in hun spirituele zoektocht en zichzelf juist willen zuiveren van verlangen en passie door de impact te verminderen die het op hun dagelijks leven heeft. Van hen wordt gezegd dat ze wijs zijn, of het pad van de wijsheid bewandelen. Vol trots beweren ze dat ze tot een spirituele school behoren. Bij nadere observatie merk je soms dat hun striktheid gepaard gaat met een zekere onbuigzaamheid van hart en lichaam. Een bepaald gebrek aan spontaniteit. Om hun hele wezen hangt een aura van vrees ten aanzien van het vrouwelijke. Het lijkt of ze onder te veel spanning staan, hun deugdzaamheid lijkt wat kunstmatig. Hun tolerantie kent zijn grenzen, vaak zijn ze ietwat fanatiek en doet alles vermoeden dat hun evenwicht wankel is. Dat één leuke verleiding al genoeg zou zijn om hen in de neurotische zoektocht naar genot te laten belanden die ze bij anderen veroordelen. Sommigen slagen er in hun passie af te kappen en ook zij vinden enige genade en iets van wat de lessen hun beloofden.

Ons culturele en religieuze erfgoed lijkt ons te zeggen dat je moet kiezen: spiritueel in plaats van lichamelijk of lichamelijk in plaats van spiritueel. D.T. Suzuki, eminent geleerde van het zenboeddhisme, gaf ooit de Amerikaanse mytholoog Joseph Campbell en psychoanalist Carl Gustav Jung dit

sarcastische commentaar op de christelijke traditie: 'De natuur tegenover de mens, de mens tegenover de natuur; God tegenover de mens, de mens tegenover God; God tegenover de natuur, de natuur tegenover God. Vreemde religie!'¹

Slechts zelden brengt enkel de hedonistische of spirituele zoektocht ons geluk, harmonie, vreugde. De taal van mystici is bijna altijd bedoeld om de woorden van passie en liefde te re-integreren met die van de geest, wat voor puriteinen nogal schokkend is. In onze westerse tradities werden passionele mensen vaak veroordeeld, of zij nu God of de wetenschap volgden, filosoof of kunstenaar waren.

De tegennatuurlijke scheiding van het zintuiglijke en het spirituele levert bij aanhangers van beide wegen diepgaande problemen op. Van oudsher gunnen we onszelf bepaalde afgebakende periodes in ons leven om ze te verkennen. Met een minzaam lachje staan we jonge mensen toe hun passie, hun verlangen, hun zintuiglijkheid te beleven, wetend dat ze op een dag net zo zullen zijn als wij: door schade en schande wijs geworden.

Sommigen gaan hardnekkig door met deze zoektocht en worden dan genadeloos veroordeeld door degenen die wachten tot ze zich aan hun zijde scharen. Na hun veertigste worden ze bevangen door een korte opleving van passie. Daarna vallen ze weer terug, uitgeput doordat ze het mikpunt zijn geworden van algehele afkeuring. Soms brengt deze passie hen weer tot leven en vinden ze het geluk.

Er is veel gesproken over de seksuele revolutie van de jaren zestig. Een revolutie die diepe sporen heeft nagelaten in onze maatschappij, die de belangen van vrouwen heeft gediend, die het mogelijk heeft gemaakt dat we ons openen voor het lichaam, voorbij de geheimzinnigheid. Tegenwoordig wordt er openlijk gesproken over onderwerpen die geen enkel tijdschrift een aantal decennia terug durfde aan te snijden.

In een tijd waarin het woord ‘communicatie’ hoogtij viert, waarin je binnen een paar tellen toegang hebt tot een onbeperkte hoeveelheid informatie, beklagen we ons erover dat we het contact met ons lichaam en met andere mensen zijn kwijtgeraakt. We lijden uitzonderlijk veel aan eenzaamheid, we lijden aan het niet meer aanraken van elkaar. We lijden aan het feit dat wat we voelen, hoe we uitdrukking geven aan onze emoties en onze zintuiglijkheid virtueel is geworden. Aids heeft ons op seksueel gebied zo behoedzaam gemaakt dat relaties de kiem van angst in zich dragen en ons noodzaken tot een dermate oppervlakkig contact dat ons lichaam nauwelijks nog de kans krijgt het grote kosmische speelveld met overgave en creativiteit te betreden.

Over niet al te veel tijd zal dit spook ongetwijfeld weer verdreven zijn en zullen we een nieuwe periode van seksuele euforie, van uitzinnigheid, van vreugde, van plezier kennen. Maar het breken van deze golf zal vertragen door de schok van een nog onbekende gebeurtenis of simpelweg instorten onder zijn eigen gewicht.

Zijn wij gedoemd heen en weer te slingeren tussen de ene weg en de andere? Haast alle mensen die ik heb ontmoet beschikken over de diepe intuïtie dat er een derde weg is. We hebben te veel geleden onder fanatisme, geweld en uitsluiting, we hebben onszelf geleidelijk aan geopend voor de wereld in al zijn diversiteit. Vandaag de dag zoeken vrouwen en mannen een weg waarop de tegenstellingen geïntegreerd worden vanuit werkelijke liefde en acceptatie van alle rijkdom die ieder mens in zich draagt.